

Περί πλάνης (μέρος Β΄)

/ [Πεμπτουσία](#)

image not found or type unknown

[planis](#) image not found or type unknown

Στο σημείο αυτό δεν αποτελεί νομίζω παρέκκλιση, εάν αναφερθούμε διεξοδικότερα στην διαβολικότητα αυτή, η οποία ταλαιπωρεί την ανθρωπότητα. Πλάνη ουσιαστικά και οντολογικά είναι ο ίδιος ο διάβολος. Αυτός με λανθασμένες και ιδιοτελείς σκέψεις και αποφάσεις, αποσπάσθηκε από την αλήθεια, τον Θεό, από τον οποίον ελάμβανε κατά μετοχήν το «ευ είναι» και όλην την ομαλή λειτουργία της προσωπικότητάς του και έγινε ο ίδιος πλάνη, ως μη αληθώς και ορθώς σκεπτόμενος και κινούμενος. Αφού δε μεταστράφηκε ολοκληρωτικά, επαναστάτησε πρώτον κατά του ιδίου του εαυτού του, στη συνέχεια όμως, μετέδωσε και στα θύματά του τη δικήν του διαστροφή.

Κατά τους Πατέρες μας, πραγματική υπόσταση έχει μόνον το αγαθόν· το μη αγαθόν στερείται και προσωπικότητας και θέσεως. Αυτό έπαθε κατ' ανάγκην ο σατανάς, δηλαδή έχασε την προσωπικότητά του. Όταν όμως προσπαθεί να λάβει θέση και προσωπικότητα, τα οποία εκ φύσεως στερείται, τα παριστάνει με ψεύτικο τρόπο, και αυτό είναι πλάνη. Ασφαλώς ο διάβολος έχει ύπαρξη, ως δημιουργήμα, διότι αποκόπηκε μεν από τον Θεό και από την έννοια κάθε καλού και έτσι νεκρώθηκε, πλην όμως παρά τη διεστραμμένη ύπαρξή του, υπάρχει ως σώμα «θανάτου». Δεν παρουσιάζεται όμως με αυτή του την μηδενικότητα, αλλά κλέπτει τους όρους και τα σχήματα του καλού, του αγαθού, του χρήσιμου, του ευεργετικού – με τρόπο ψεύτικο και πλανεμένο – και απατά όσους πείθονται σ' αυτόν. Στην επαναστατημένη κατάσταση της δικής του πτώσεως, συνεχώς πολεμά να παρασύρει όλους τους ανθρώπους, λιγότερο ή περισσότερο, και αυτή η ενέργειά του είναι και λέγεται ΠΛΑΝΗ.

Το πρώτο μέτωπο της απάτης του σατανά φάνηκε στην αρχή της παρουσίας της θείας αποκαλύψεως. Η πρόνοια του Δημιουργού στα κτίσματα, που έγιναν απ' αυτόν επεκτείνεται, πέραν της δημιουργικής του ενεργείας, και στη συντήρησή τους, ως συνεχής και παρατεταμένη επέμβαση. Μη δυνάμενος ο διάβολος να διαστρέψει τη δημιουργική επέμβαση του Θεού στην κτίση, σύμφωνα με τον άρρητο και ακατάληπτο τρόπο της θείας παντοδυναμίας, επεμβαίνει δολίως στην

παρατεταμένη συντήρηση και φροντίδα των όντων και ιδίως των λογικών. Την πρώτη κρούση πραγματοποίησε στους πρωτοπλάστους, αφού διέστρεψε σ' αυτούς, τους προνοητικούς όρους του Θεού, τους οποίους Αυτός υπέδειξε προς συντήρηση και προαγωγή για τον τελικό προορισμό τους. Μετά την επιτυχία του αυτή ο διάβολος ανέλαβε ως μόνιμο καθήκον τον όρο και νόμο της διαστροφής: να παρασύρει με ψέματα, σε αντίθεση προς κάθε αλήθεια, καυχώμενος για την παρεμπόδιση του θείου σχεδίου περί των όντων και του σκοπού του καθενός. Εξετάζοντας την ιστορία από τη δημιουργία του ανθρώπου, συναντούμε πλήρη ομοιομορφία ολόκληρης της διαβολικής πολεμικής, με τον ίδιον πάντοτε σκοπό, την αποπλάνηση του ανθρώπου από την επίγνωση του Θεού. Και αυτή ακόμη η προσωποποίησή του σε θέση θεότητας, η οποία επί αιώνες παραπλανούσε τον άνθρωπο, αυτό κυρίως επεδίωκε, να μην αναζητήσει και βρει ο άνθρωπος τον αληθινό Θεό και κατ' επέκταση τη σωτηρία του.

Με τη σάρκωσή του ο Θεός Λόγος προκάλεσε καίριο πλήγμα στη θεοποίηση του πονηρού, αφού αποκάλυψε την αληθινή θεογνωσία και ανακάλεσε τους ανθρώπους στην αλήθεια. Πάλιν όμως, ο αδίστακτος διάβολος, οχυρώθηκε στο κέλυφος της πλάνης υπό άλλη μορφή. Έως εδώ η πάλη ευρίσκετο στο πρώτο στάδιο. Παρεμπόδιζε τον άνθρωπο να γνωρίσει τον Θεό, την αλήθεια. Αυτό είναι το ένα είδος του γενικού σατανικού πολέμου. Το δεύτερο εκδηλώθηκε, όταν ο άνθρωπος μέσω της μεγαλύτερης προνοίας γνώρισε τον αποκαλυφθέντα και λαλήσαντα Θεόν. Επειδή δεν μπορούσε πλέον ο εχθρός να ματαιώσει την αλήθεια που αποκαλύφθηκε, δεν επιχειρεί να πείσει τον άνθρωπο να την αρνηθεί, αν και αυτό εν μέρει προσπαθεί σήμερα να επιτύχει, αλλά να την νοθεύσει, διαστρέφοντας τους όρους και τα δόγματα της γνησιότητάς της, για να στερήσει τους μαθητές της, από τις αμοιβές που τους περιμένουν, οι οποίες είναι οι θείες επαγγελίες, δηλαδή η σωτηρία του ανθρώπου.

Η διαστροφή αυτή από την ορθή πίστη ονομάζεται αίρεση και πλάνη. Με τις αναρίθμητες αιρέσεις κτυπά την Εκκλησία από την ίδρυσή της. Αυτός είναι ο «πονηρός άνθρωπος» της παραβολής των ζιζανίων, ο οποίος έσπειρε «σπέρμα πονηρόν» μέσα στο καθαρό σιτάρι, του οποίου ο Κύριός μας ανέχθηκε την ανάπτυξη ως την ημέρα του θερισμού. Με διαιρέσεις και σκάνδαλα, ψευδοθρησκείες, αιρέσεις, φατρίες και παντοειδείς πλάνες και διαστάσεις διασπά και συγχύζει το ανθρώπινο γένος αυτός ο καταστροφέας. Μέσα δε σ' αυτή την τρικυμία και ταραχή αγωνίζεται η αλήθεια, η Εκκλησία του Χριστού, να διαπλεύσει. Να πώς και γιατί υπάρχουν και αυξάνουν καθημερινά τα τόσα σκάνδαλα στη γη, που προκαλούν τη δυσφορία των πολλών, οι οποίοι αγνοούν αυτό το μυστήριο. Με το πέρασμα δε του χρόνου, για όσους φθάσουν «εις τα τέλη των αιώνων» (Α' Κορ. 10, 11), τα σημεία των καιρών θα είναι ακόμη ζοφερότερα, ένεκα

της προαισθήσεως του πλανώντος την οικουμένην, διαβόλου, «ότι ολίγον χρόνον έχει». «Και θύμωσε ο δράκοντας με τη γυναίκα -Εκκλησία-, και έφυγε για να πολεμήσει με τους υπόλοιπους απογόνους της»(Αποκ. 12, 17).

Υπάρχει και άλλο χάος σκοτεινότητα της πλάνης του σατανά, πάντοτε επίκαιρο και που περισσότερο προσφέρεται στις ημέρες μας.

Δύο γενικές αφορμές, συνυφασμένες με την ανθρώπινη ζωή, ανοίγουν την πόρτα σ' αυτού του είδους την πλάνη. Η πρώτη είναι η ζωηρή επιθυμία του ανθρώπου να γνωρίσει το μέλλον του και γενικά να κατανοήσει τα αίτια των δυσχερειών που συμβαίνουν στη ζωή του. Η δεύτερη αφορμή είναι η πολύπλευρη περιέργεια της γνώσεως των υπερφυσικών πραγμάτων. Η πραγματική γνώση κάθε υπερφυσικού πράγματος μόνον με την υπερφυσική χάρη πραγματοποιείται. Ο απατεώνας όμως διάβολος ευρίσκει εδώ κατάλληλο έδαφος για την πλάνη, διότι ως υπερφυσικό πνεύμα υποδύεται τον ρόλο της υπερφυσικής χάριτος σε εμάς που έχουμε σώμα παχύ και υλικό, και παρουσιάζει με ψεύτικο τρόπο εικόνες και φαντασίες ως αληθινές αποκαλύψεις, για να παρασύρει τον άνθρωπο.

Ο πνευματικός νόμος ως κώδικας της θεοπρεπούς οικονομίας προς τα κτίσματα, επιβάλλει στα στοιχεία και στους ανθρώπους τα μέτρα και μέσα εκείνα, τα οποία ρυθμίζουν την παρούσα ζωή. Έτσι απαρτίζεται ο κύκλος του νοήματος της ζωής. Κατά τους ακατάλυτους όρους και νόμους της προνοητικής αυτής κυβερνήσεως των όντων από τον Θεό, παρουσιάζονται στη ζωή και τα διάφορα θλιβερά και επίπονα, μέσω των οποίων ο Θεός ρυθμίζει τη ζωή τώρα και στο μέλλον. Οι περισσότεροι άνθρωποι αγνοούν τους πειρασμούς αυτού του είδους. Προσπαθώντας δε να τους αποφύγουν, πέφτουν στα δίκτυα του σατανά, ο οποίος προσποιείται τον σωτήρα. Αν και αποδείχθηκε πάντοτε πλάνος και απατεώνας, ο άνθρωπος δεν κατόρθωσε να σωθεί από την απόχη του. Ως αντάλλαγμα απαιτεί μεγάλα κεφάλαια από τους αφελείς υπηκόους του. Αυτοί πάλιν δεν αισθάνονται την έκταση της ζημιάς τους, όταν δε το καταλάβουν, δυσκολεύονται να απαλλαγούν από τη σατανική εξουσία, η οποία ως αιχμαλωσία στραγγαλίζει τη θέληση και ελευθερία τους. Παρομοίως πλανώνται και οι περίεργοι και εγωιστές, οι οποίοι εισδύουν με αυθάδεια στα σκοτεινά άντρα του σατανά, παρασυρόμενοι από πλαστές αληθοφάνειες, για να βρουν την αλήθεια. Και ευρίσκονται σήμερα τα τραγικά θύματα της νεολαίας, τα οποία προκαλούν στους συνειδητούς πιστούς αβάστακτο πόνο και στους ανεύθυνους υπευθύνους αδιαφορία και αδράνεια. Μέσω των ανατολικών θρησκειών, οι οποίες κρατούν τα παλαιά μαγικά σύμβολα και σχήματα, δίνει σήμερα ο δράκοντας, ο όφιος ο αρχαίος και σατανάς, τα απατηλότερα μηνύματα. Ο «κατ' εικόνα και καθ' ομοίωσιν» Θεού κτισθείς άνθρωπος διατηρεί και μετά την πτώση ως στοιχεία της οντότητάς του την

αίσθηση και επιθυμία του υπερφυσικού. Ο Θεός Λόγος με την παρουσία του όχι μόνον απεκάλυψε τη φύση αυτής της αισθήσεως, αλλά και τη συμπλήρωσε, αφού μετέδωσε στον άνθρωπο με το σώμα του, την Εκκλησία, την εξουσία και δύναμη να κληρονομήσει το σύνολο της υπερφυσικής καταστάσεως, καθιστάμενος κατά χάριν υιός Θεού.

Ο πονηρότατος διάβολος μιμούμενος τα διάφορα στάδια, με τα οποία ο άνθρωπος γίνεται κοινωνός των υπερφυσικών, μέσω της θείας χάριτος που αγιάζει, παραχαράσσει, ως συνήθως, την αληθινή θεοφάνεια με ψευδαισθήσεις της δικής του κακουργίας. Έτσι αποκοιμίζει τα θύματά του υποβάλλοντας τη γνώμη ότι καλώς βαδίζουν, εφόσον βλέπουν ή αισθάνονται πράγματα υπερφυσικά, τα ίδια δήθεν προς όσα και η Εκκλησία παραδέχεται. Αυτή είναι η παγίδα των περιέργων και εγωιστών. Η ουσία όμως της κοινωνίας με τα υπερφυσικά δεν βρίσκεται σε θέαμα ή σε ψευδαίσθηση παρηγοριάς, εάν κάποιος μετακινεί ένα τραπέζι ή άλλο αντικείμενο, εάν ακούεται κάποια παράξενη φωνή ή φωτίζει κάτι ή παρουσιάζεται κάποιον σώμα, χαρτί, βιβλίο ή ό,τι ενδιαφέρει τον απατεώνα μεσάζοντα. Η κοινωνία με τα υπερφυσικά πραγματοποιείται με την εκπλήρωση των θείων επαγγελιών, τις οποίες κληροδότησε στους πιστούς ο Κύριος. «Όσοι όμως τον δέχτηκαν... έδωσε το δικαίωμα να γίνουν παιδιά του Θεού. Απ' τον Θεό γεννήθηκαν αυτοί και όχι από γυναίκας αίμα, ούτε από επιθυμία ανθρώπινη ή επιθυμία άνδρα»(Ιω. 1, 12--13). Δεν είναι θεατές των υπερφυσικών μυστηρίων και δωρεών, αλλά κληρονόμοι, «κληρονόμοι μεν Θεού· συγκληρονόμοι δε Χριστού»(Ρωμ. 8, 17). Και αυτό πραγματοποιείται μόνον μέσω των θείων μυστηρίων της Έκκλησίας ως σώματος Χριστού. Κεντρικός παράγοντας είναι η μετάνοια και καρπός οι θείες αρετές, οι οποίες ολοκληρώνουν τον χαρακτήρα και την προσωπικότητα του πνευματικού ανθρώπου. Με τη μετάνοια μπορούμε να αναμένουμε ως αποτέλεσμα, τις υπερφυσικές θείες ενέργειες, και όχι διά της απάτης και μεσιτείας των αγυρτών και απατεώνων, διά της μαγείας και των γιόγκα των διαβολικών επιταγμάτων.

Ως φυσική συνέχεια του περί πλάνης θέματος, το οποίο σύντομα εκθέσαμε, ακολουθεί ο περί διακρίσεως λόγος, σύμφωνα και με τη γνώμη του οσιωτάτου Γέροντός μας Ιωσήφ.

Πηγή: vatopedi.gr (Γέροντος Ιωσήφ, «Αθωνική Μαρτυρία», Ψυχωφελή Βατοπαιδινά 2, εκδ. Ι. Μ. Μ. Βατοπαιδίου, σ. 153-159).